

Tuottaja voi itse vaikuttaa eläintensä terveyteen ja vähentää riskiä tarttuvien eläintautien leviämisestä tilalle, tilan sisällä ja tilalta eteenpäin. Seuraavat ETT:n suosittelemat toimintatavat eivät maksa paljon, mutta voivat estää tilan talouden ja eläinten hyvinvoinnin kannalta kohtalokkaiden eläintautien leviämisen.

1. ELÄINLIIKENNE

Tilalle tulevat eläimet

Keskity yhteen tuotantomuotoon, koska eri eläinlajit, eri-ikäiset eläimet sekä vilkas eläinliikenne lisäävät tautiriskejä. Eläimen ostajana sinulla on oikeus esittää myyjälle eläinten terveyteen liittyviä vaatimuksia.

Eläimet kotimaasta

Osta uudistuseläimet Sikavan erityistason tilalta, koska se täyttää tiukemmat ehdot esimerkiksi tautiseurannasta ja tautisuojuudesta. Ota eläimet karanteeniin tai eristystilaan vähintään kuukaudeksi ja hoida eläimet aina työvuoron päätteeksi viimeisenä. Varaa erilliseen karanteeni – tai eristystilaan omat työvälineet ja suojavaatteet.

Eläimet ulkomailta

Ota aina ennen eläinaineksen tuontia yhteys ETT:hen. Muista rekisteröityä tuojaksi Eviraan, joka antaa viralliset tuontivaatimukset. Mikäli ostat tilallesi Suomeen jo tuotuja eläimiä tai tuontispermaa, varmista, että ne on tuotu maahan ETT:n ohjeiden mukaisesti.

Tilalta lähtevät eläimet

Käytä tilalta lähteville eläimille lastaustilaa. Tarjoa eläinkuljettajille ajolevyt, suojavaatetus ja jalkineet sekä mahdollisuus käsien ja saappaiden pesuun. Pidä lastaustilan ja sikalan välinen ovi kiinni lastauksen aikana ja huolehdi ilmanvaihdolla, että lastaustilasta tai kuljetusautosta ei pääse ilmaa sikalan puolelle. Pese ja desinfioi lastaustila aina käytön jälkeen. Älä päästä eläinkuljettajaa sikalaan.

2. REHUT JA KUIVIKKEET

Huolehdi rehuja ostaessasi, että tuontirehut ja -rehuaineet on valmistettu tai tuotu ETT:n positiivisilla olevien yritysten toimesta. Jos tuot itse maahan rehua tai rehuaineita, varmista, että tuontierä tutkitaan Suomessa salmonellan varalta ennen käyttöönottoa (säilytä tutkimustodistus). Ruokajätteen syöttäminen sioille on kielletty.

Huolehdi, ettei haittaeläinten ulosteita pääse rehuun tai juomaveteen. Suojaa myös kuivikkeet linnuilta ja jyrssiöiltä. Huomioi erityisesti, ettei linnuille ole istumapaikkoja rehu- tai kuivikevarastoissa tai ruokintapaikoilla. Säilytä irtorehut ja ruokinnassa käytettävä vilja päältä suljetuissa, tiiviissä siiloissa. Sijoita rehu- ja kuivikevarastot mahdollisimman kauas lantavarastoista.

3. HENKILÖ- JA AJONEUVOLIIKENNE

Ilmoita poikkeavista oireista ensin omalle eläinlääkärillesi ja hänen arvionsa jälkeen tarvittaessa teurastamolle, Sikavaan ja lomittajalle, jotta tilanne voidaan ottaa huomioon ajo- ja työjärjestyksen suunnittelussa. Jos kyseessä on tauti, joka voi levitä koneiden mukana, ilmoita lisäksi asiasta koneurakoitsijalle ja yhteiskoneiden käyttäjille.

Henkilöliikenne

Järjestä eläintilojen sisäänkäyntiin tautisulku, jonka kautta kaikkien, myös talonväen ja hoitajien, on kuljettava. Käytä itse ja vaadi vierailijoita käyttämään puhdasta suojavaatetusta ja jalkineita. Varaa tarvittaessa työvälineitä varten työtaso. Järjestä mahdollisuus käsien, jalkineiden ja työvälineiden pesuun. Pese kädet ennen eläintiloihin menoa.

Ajoneuvoliikenne ja urakoitsijat

Pyri järjestämään tilakeskuksen ja sen lähialueen kulkureitit siten, että rehu- ja lantareitit eivät risteä. Edellytä lieturakoitsijoilta, että työkonet on puhdistettu ja tarvittaessa desinfioitu ennen tilalle tuloa. Tarjoa mahdollisuus koneiden pesuun ja desinfiointiin ennen tilalta poistumista. Sopikaa yhteiskäytössä olevien koneiden pesukäytännöistä. Raadot tulee noutaa paikasta, joka on sikalan pihapiirin ulkopuolella.

KONTAKTIT ULKOMAILLE

Ulkomaan matkat

Pukeudu suojavaatteisiin, jos vieraillet ulkomaan matkoilla eläintiloilla. Älä mene kotimaassa eläintiloihin ennen kuin Suomeen saapumisesta on kulunut vähintään 48 tuntia. Sauno kotiin palattuasi, pese matkalla käytetyt vaatteet ja desinfioi kengät. Älä tuo eläinperäisiä tuotteita tuliaisiksi ulkomailta! Jos olet saanut matkallasi ripulin, varmistu ettet ole salmonellatartunnan kantaja.

Ulkomaiset vierailijat ja työntekijät

Myös tilallasi käyviä ulkomaisia vierailijoita ja työntekijöitä koskee 48 tunnin sääntö sekä suojavaateohje. Ulkomaiset työntekijät eivät saa tuoda kotimaastaan elintarvikkeita tuotantotilalle. Älä päästä tuotantoeläintiloihisi kävijöitä alueelta, jossa esiintyy helposti leviäviä eläintauteja.

5. MUUT KOTIELÄIMET JA HAITTAELÄIMET

Muiden kotieläinten paikka ei ole tuotantoeläintiloissa tai rehuvarastoissa. Pidä kissoja vain muutama sikalan pihapiirissä hiirien ja rottien hävittämiseksi. Torju jyrssiä ja kärpäsiä säännöllisesti.

6. TARTUNTAKETJUN KATKAISU, TARTUNTAPAINEN LASKU

Tuotantotilojen hyvä järjestys ja yleinen hygienia vähentävät tautiriskiä. Eläintiheyden nousu lisää tartuntapainetta, sillä yleensä taudit leviävät eritteiden tai toisen eläimen kosketuksen välityksellä. Tuotantoyksikön jako osastoihin ja osastojen kertatäyttö mahdollistaa ikärakenteeltaan yhtenäisen eläinaineksen sekä osastojen pesun ja desinfioinnin erien välillä. Eri-ikäisten kasvavien sikojen pitäminen samalla pitopaikalla lisää tartuntapainetta, vaikka ne olisivat eri osastoissa. Yhdensuuntainen eläinvirta vähentää tartuntojen leviämistä vanhemmista eläimistä nuorempiin.

7. ELÄINTEN VASTUSTUSKYVYN LISÄÄMINEN

Tarjota mahdollisuuksia lajille ominaiseen käyttäytymiseen sekä olosuhteet, joihin eläin pystyy helposti sopeutumaan. Ruoki eläimiä tuotantovaiheen mukaisesti ja huolehdi riittävästä veden saannista. Noudata suositeltuja rokotusohjelmia sikojen vastustuskyvyn parantamiseksi. Tarkkaile eläintesi käyttäytymistä, kehitä ”sikasilmääsi” ja reagoi merkkeihin, jotka kertovat eläinten mahdollisesti kokemasta stressistä.

8. TAUISEURANTA

Tarkkaile eläintesi terveyttä ja luo kokonaiskuva sikalassasi ilmenevistä sairauksista ja kuolemista. Selvitä sairauksien syyt yhteistyössä eläinlääkärisi kanssa ja toimita tarvittavat näytteet tutkittavaksi. Hyödynnä raadonavauksia, teurastuloksia ja terveydenhuoltokäyntilomakkeita tautiseurannassa. Käytä Sikavaa tai jotain tuotannonseuranta ohjelmaa hoito- ja lääkitystietojen tallentamiseen. Huolehdi itsestään kuolleiden ja tilalla lopetettujen eläinten säilytyksestä ja hävityksestä määräysten mukaisesti.

9. SUUNNITELMALLINEN TERVEYDENHUOLTO

Solmi eläinlääkärisi kanssa terveydenhuoltosopimus, jolla liityt sikatilojen terveystietorekisteri Sikavaan. Osallistu tuotannonseurantaan, jolloin voit seurata omia tuotantotuloksiasi ja vertailuaineistoa aktiivisesti sekä hyödyntää niitä tuotannon kehittämisessä.

Sikavan määrittämällä terveydenhuoltokäynnillä 4-6 kertaa vuodessa havainnoidaan eläinten olosuhteita, sairastavuutta ja hyvinvointia. Kerran vuodessa tehtävän terveydenhuoltosuunnitelman avulla pyritään parantamaan suunnitelmallisesti eläinten terveydentilaa ja hyvinvointia sekä tilan tuotantoa ja suojautumista tarttuvilta taudeilta.

10. ASENNE, MOTIVAATIO, YHTEISTYÖ

Tautien torjunta ei välttämättä vaadi suuria investointeja. Tee yhteistyötä naapuritilojen ja tuotantoketjun kanssa yhtenäisen tautisuojaus saavuttamiseksi. Arvioi tilasi tautisuojaus kriittiset pisteet. Kysy neuvoa eläinlääkäriltäsi ja ryhdy tuumasta toimeen. Hyvät päivittäiset rutiinit ja jatkuva valppaus parantavat tilasi suojautumista tarttuvilta taudeilta nopeasti ja pysyvästi.

Lisäohjeita ja lomakkeita: www.ett.fi www.sikava.fi

www.evira.fi Ohjeet ja lomakkeet: Eläimet / Eläintautitutkimus / Sika Asiakokonaisuudet / Eläimistä saatavat sivutuotteet / Kuolleen eläimen hävittäminen ja raatokeräilyt.